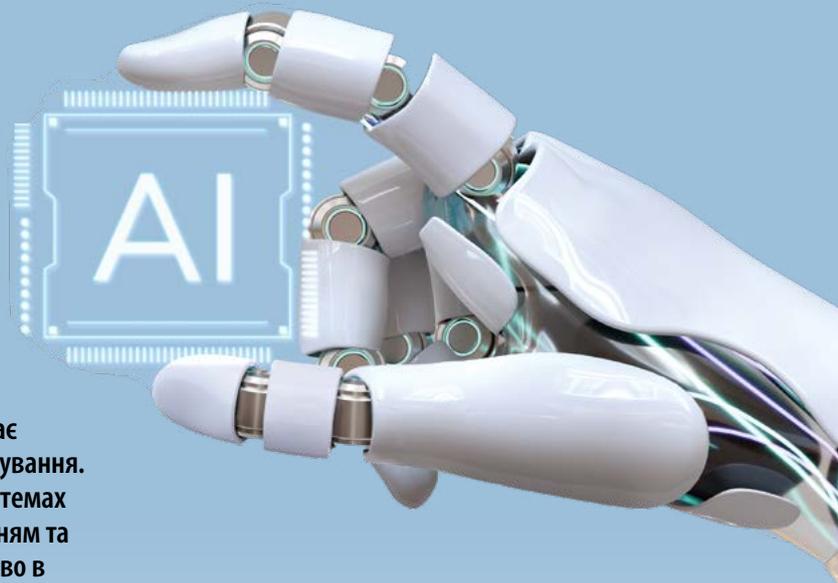

Регламент ЄС про штучний інтелект

Інтеграція штучного інтелекту (ШІ) у промисловість стає невід'ємною частиною розвитку сучасного машинобудування. Штучний інтелект уже активно використовується в системах предиктивного обслуговування, управління обладнанням та оптимізації процесів. Однак його застосування, особливо в системах управління машинами, безпосередньо пов'язане з питаннями безпеки, оскільки ШІ приймає рішення в режимі реального часу, які впливають на взаємодію людини і машини

ЄВРОПЕЙСЬКЕ РЕГУЛЮВАННЯ: ЗАКОН ПРО ШІ

Враховуючи стрімке зростання використання ШІ, Європейська комісія розробила спеціальний законодавчий акт — Регламент ЄС про штучний інтелект (2024/1689), який набув чинності з 1 серпня 2024 року. Більшість його положень діятиме з 2 серпня 2026 року, а регулювання систем високого ризику — з 2 серпня 2027 року.

Цей закон переслідує три основні цілі:

- пропагувати орієнтоване на людину, надійне та безпечне використання штучного інтелекту;
- заборонити системи штучного інтелекту, які створюють неприйнятні ризики, такі як експлуатація вразливостей людини;
- стимулювати інновації, інвестиції та впровадження штучного інтелекту.

ОБОВ'ЯЗКИ ДЛЯ ВИРОБНИКІВ

Виробники машин, які впроваджують системи штучного інтелекту у свою продукцію, зобов'язані дотримуватися Закону про ШІ під час розміщення товарів на ринку ЄС, незалежно від того, де вони базуються. Крім того, вимоги поширюються і на ті системи ШІ, які працюють за межами ЄС, але мають вплив на громадян Євросоюзу.

Перш ніж система штучного інтелекту може бути введена в експлуатацію в ЄС, вона повинна пройти процедуру маркування CE. Якщо ШІ інтегрується в машину, відповідальність за дотримання лягає на виробника машини, який стає «постачальником» у розумінні закону. Кінцеві користувачі вважаються «розгортачами» систем штучного інтелекту.

Важливо зазначити, що закон не має зворотної сили. Системи штучного інтелекту, розміщені на ринку до набрання чинності законом, не підлягають обов'язковій переоцінці. Однак, якщо є суттєві зміни в їх функціональних можливостях, необхідно провести нову оцінку відповідності.

СИСТЕМИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ З ВИСОКИМ РІВНЕМ РИЗИКУ

Особлива увага приділяється системам штучного інтелекту високого ризику — тим, що використовуються як компоненти безпеки та можуть суттєво вплинути на здоров'я, безпеку або основні права людей.

Вимоги до таких систем:

- проведення оцінки відповідності (в деяких випадках можлива самостійна сертифікація);
- застосування гармонізованих стандартів (підлягає опублікуванню);
- підготовка Декларації про відповідність (DoC);
- маркування CE на виробі, упаковці, документації або в цифровому вигляді.

УПОВНОВАЖЕНІ ПРЕДСТАВНИКИ

Якщо постачальник систем штучного інтелекту базується за межами ЄС, він зобов'язаний призначити авторизованого представника (AR) у Європі. До завдань AR входить:

- забезпечення представництва в контролюючих органах;
- надання доступу до журналів подій;
- відображення ідентифікаційних даних в інструкціях і DoC.

ПОСТРИНКОВИЙ МОНІТОРИНГ

Як тільки система штучного інтелекту з високим рівнем ризику виходить на ринок, постачальник повинен:

- здійснювати моніторинг функціонування протягом усього терміну служби;
- повідомляти про серйозні інциденти в наглядові органи;
- забезпечувати автоматичну реєстрацію подій (логування).

ЗНАЧНІ ЗМІНИ В СИСТЕМАХ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Якщо система ШІ зазнає значних змін після розміщення на ринку, наприклад, змінюються її функції або сфери застосування, необхідно буде провести нову процедуру оцінки відповідності та повторне маркування CE.

Розвиток штучного інтелекту в промисловості супроводжується новими вимогами до безпеки та правового регулювання. Закон ЄС про штучний інтелект спрямований на створення прозорого, передбачуваного та справедливого середовища для впровадження ШІ, одночасно захищаючи права громадян. Виробникам машин необхідно заздалегідь підготуватися до нових вимог, щоб залишатися конкурентоспроможними та уникнути юридичних ризиків при виведенні продукції на ринок ЄС.